

DATOS IDENTIFICATIVOS

Lingua española

Materia	Lingua española			
Código	P02G120V01303			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Fernandez Soneira, Ana Maria Cuevas Alonso, Miguel			
Profesorado	Cuevas Alonso, Miguel Fernandez Soneira, Ana Maria			
Correo-e	mcuevasalonso@gmail.com anafe@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esixe que o futuro docente posúa, ademais dunha extensa e profunda formación en aspectos psicopedagóxicos, un dominio da ferramenta básica e imprescindible en todo proceso de comunicación: a lingua española. Ademais do coñecemento dos principios básicos e científicos de disciplinas lingüísticas que se ocupan da lingua española, as destrezas, que os profesores deben perfeccionar nas clases, para alcanzar os obxectivos inherentes á aprendizaxe: capacidade lectora, a expresión oral, a expresión escrita e a análise e interpretación de textos orais e escritos.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
A2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
A4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
A6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
A11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B1	Capacidade de análise e síntese
B3	Comunicación oral e escrita
B4	Coñecemento dunha lingua estranxeira
B5	Coñecementos de informática
B7	Resolución de problemas
B9	Traballo en equipo
B12	Recoñecemento da diversidade e da multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Adaptación a novas situacións

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma, creativa e cooperativa, e promovelos nos estudantes dende a participación o esforzo individual.	A1	B1
Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.	A6	B1 B3 B7
Coñecer, respetar e promover a diversidade lingüística e cultural de España e de Europa.	A6	B12
Recoñecer a identidade da etapa de educación infantil e as súas características cognitivas e comunicativas.	A1 A2	B16
Saber expresarse en español con fluidez e precisión e poder facer un uso flexible do devandito idioma para fins sociais, académicos e profesionais.	A6	B1 B3 B4
Falar, leer e escribir, correcta e adecuadamente, a lingua española.	A1 A2 A11	B1 B7 B13
Coñecer a fonoloxía, a fonética e a ortografía da lingua española.	A4 A7	B3 B7 B13
Coñecer e saber usar a gramática do español.	A4 A6	B1 B5 B7 B13 B15
Adquirir e saber utilizar os conceptos básicos da semántica, a lexicoloxía e a lexicografía do español.	A1 A2 A6	B1 B7 B9 B13 B15

Contidos

Tema	
1. Cuestións xerais de comunicación	1.1. Comunicación, linguaxe e significación. 1.2. A linguaxe como instrumento de comunicación e expresión. 1.3. Mensaxes, sinais e supostos: procesos inferenciais e semióticos 1.4. O código na comunicación 1.5. Relevancia
2. Fonética e fonoloxía do español	2.1. Fonética e fonoloxía. As relacións entre os elementos do sistema. 2.2. Fonética. ramas da Fonética. Fundamentos da Fonética Articulatoria e Acústica. Os sons do español. A transcripción. 2.3. Fonoloxía. Ámbito de estudo. A fonemática e a prosodia. O fonema e a súa determinación. Os fonemas do español. Neutralización, desfonoloxización e distribución efectiva. A transcripción. 2.4. Suprasegmentos. A sílaba. O acento. A entoación. 2.5. A norma ortográfica
3. Morfología e sintaxe	3.1. O ámbito da morfoloxía e da sintaxe. As unidades. Enunciado e oración. A noción de sintagma. 3.2. Descrición das unidades. 3.3. As categorías gramaticais. 3.4. Unidades sintácticas. 3.5. Funcións. A oración simple, composta e complexa. 3.6. Cuestións de corrección sintáctica.
4. Léxico	4.1. O signo lingüístico. Conmutantes de expresión e contido. 4.2. A lexicoloxía e a semántica. A lexicografía e os estudos de léxico. 4.3. Campos semánticos. Compoñentes do significado. Análise paradigmática e sintagmática. 4.4. Relacións léxicas. 4.5. Corrección e innovacións léxicas.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	20	0	20
Presentacións/exposicións	6	18	24
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	2	12	14
Sesión maxistral	28	40	68
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	4	20	24

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas aplicando os contidos explicados e axudado polas directrices e supervisión do profesor. Por iso, adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.
Presentacións/exposicións	Exposición durante as horas prácticas e por grupos de traballos no que se poña en práctica os contidos explicados.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Actividades previstas para ser realizadas polos alumnos de maneira autónoma e fóra da aula e que serán corrixidas polo profesor de maneira individual.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, base teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Presentacións/exposicións	En horario de clase. En sesión de tutoría. Orientacións, seguimento dos traballos e programa, solución de problemas e dúbidas. Revisión de metodoloxía e consultas bibliográficas.
Resolución de problemas e/ou exercicios	En horario de clase. En sesión de tutoría. Orientacións, seguimento dos traballos e programa, solución de problemas e dúbidas. Revisión de metodoloxía e consultas bibliográficas.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	En horario de clase. En sesión de tutoría. Orientacións, seguimento dos traballos e programa, solución de problemas e dúbidas. Revisión de metodoloxía e consultas bibliográficas.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Presentacións/exposicións	Avaliación da elaboración e exposición dun traballo en grupos, que terá que ser exposto na horas prácticas nas que o grupo está dividido.	20
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Avaliación das respostas a exercicios ou actividades propostos polo profesor e realizados fóra da aula polos alumnos de forma autónoma.	60
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Avaliación das competencias que inclúen preguntas teóricas ou prácticas sobre os contidos tratados na materia. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentalos coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa.	20

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación será continua.

Para poder seguir esta avaliación terá que asistirse ó 80% mínimo das horas. A asistencia é un requisito para seguir a avaliación continua, pero non será puntuada na nota global.

A avaliación consistirá na realización dunha serie de traballos estipulados polo profesor (presentacións e exposicións de traballos, resolución de problemas ou exercicios, resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma) e da proba de resposta longa, de desenvolvemento. As prácticas ou exercicios propostos terán que ser entregados na data establecida. Fóra dese prazo non serán admitidos, e o alumno perderá a avaliación continua, non poderá realizar a proba de resposta longa e terá que realizar o exame na convocatoria de xullo.

A condición para ser avaliado será a asistencia a un 80% das aulas. Se algún alumno ou alumna non pode asistir ó 80% das clases por razóns laborais ou persoais, deberá comunicalo ó profesor nos primeiros 15 días de clase.

O alumno que non cumpra estes requisitos terá dereito a un exame final, na data oficial establecida polo centro, por un 100% da nota da materia.

2ª CONVOCATORIA

Na convocatoria de xullo farase unha proba final que valerá o 100% da calificación salvo para aqueles alumnos que teñan feito a avaliación continua pero que non aprobasen na primeira convocatoria. A estes alumnos gardaráselles a nota obtida na Exposición do traballo (20%) e responderán a preguntas de desenvolvemento por un valor do 80% da nota final.

Bibliografía. Fontes de información

- § Almela Pérez, R. (1999): Procedimientos de formación de palabras en español. Barcelona: Ariel.
- § Ayala Castro, M. A. (2001): Diccionarios y enseñanza. Alcalá de Henares: Universidad de Alcalá.
- § Di Tullio, A. (2005): Manual de gramática del español. Buenos Aires: La isla de la luna.
- § Escandell Vidal, M. V. (2007): Apuntes de semántica léxica. Madrid: Cuadernos de la UNED.
- § Gómez Torrego, L. (2002): Gramática didáctica del español. Madrid, SM.
- § Hernanz, M^a L & J. Mª Brucart (1987): La sintaxis (Principios teóricos. La oración simple). Barcelona: Crítica
- § Quilis, A. (2008): Principios de fonología y fonética españolas. Madrid: Arco / Libros.
- § Real Academia Española (2010): Ortografía de la lengua española. Madrid: Espasa Calpe.
- § Real Academia Española (2011): Nueva gramática de la lengua española. Fonética y fonología. Madrid: Espasa.
- § Seco, M. (1996): Gramática esencial del español. Madrid: Espasa-Calpe.
- § Varela Ortega, S. (2005): Morfología léxica: la formación de palabras. Madrid: Gredos.
- § Bosque, I. y V. Demonte (eds.) (1999): Gramática descriptiva de la lengua española. (3vols). Madrid: Espasa Calpe.
- § Gómez Torrego, L. (2006): Hablar y escribir correctamente. Gramática normativa del español actual. Madrid: Arco/Libros. 2 tomos.
- § Rodríguez Ramalle, Mª T. (2005). Manual de Sintaxis del español. Madrid: Castalia Universidad.
- § Teso Martín, E. del (2007): Compendio y ejercicios de semántica II. Madrid, Arco/Libros.

Diccionarios

- § Casares, J. (1959). Diccionario ideológico de la lengua española. Barcelona: Gustavo Gili.
- § Antonio Pascual. Madrid: Gredos.
- § DRAE-2001. REAL ACADEMIA ESPAÑOLA (2001): Diccionario de la lengua española. Madrid: Espasa Calpe.
- § Martínez de Sousa, J. (2008). Diccionario de usos y dudas del español actual. DUDEA. Gijón: Trea.
- § REAL ACADEMIA ESPAÑOLA (1999). Nuevo tesoro lexicográfico de la lengua española. Madrid: Espasa Calpe, edición en DVD.
- § Seco, M. (2001): Diccionario de dudas y dificultades de la lengua española. Madrid: Espasa.

Otras fontes

AO LONGO DO CURSO, SE FOSE NECESARIO, O PROFESOR INDICARÁ AOS ALUMNOS BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA RELACIOBNADA CON ASPECTOS CONCRETOS DO TEMARIO.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Didáctica da lingua e a literatura infantil/P02G110V01404
